

CD KLASSIEK

Sereen en rustiek
Schubert

In 1824 bestelde de Oostenrijks-Tsjechische edelman en klarinetspeler Ferdinand Troyer bij de toen nog piepjonge en schier onbekende componist Franz Schubert (1797-1828) een octet, een muziekstuk voor acht spelers, met een hoofdrol voor de klarinet. De opdrachtgever wou iets de trant van het opus 20 van Beethoven, die toen overigens nog in leven was. Schubert schreef het in een mum van tijd en het stuk werd opgevoerd in een buitenhuis in het bijzijn van de Habsburgse aartshertog (en kardinaal) Rudolf. Troyer speelde zelf de klarinetpartij.

Het octet D803 voor strijkers en blazers werd in dezelfde periode geschreven als het beroemde kwartet *Der Tod und das Mädchen* en het bestaat uit zes bewegingen. Het werd onmiddellijk erkend als een puik werk en nadien meermaals opgevoerd, wat de mythe ontkracht van Schubert als een in het verborgen werken componist wiens werk enkel door wat vrienden gekend was. Hoe dan ook is het uitgegroeid tot een van de meest populaire stukken kamermuziek van Schu-

bert, samen met het reeds eerder genoemde *Der Tod und das Mädchen* en het *Forellenkwintet*. Grootste punt van kritiek was de lengte. Een uitvoering van de zes delen van het octet neemt bijna een uur in beslag, vrij lang voor kamermuziek.

Schubert gebruikt de acht instrumenten (twee violen, altviool, cello, contrabas, klarinet, fagot en hoorn) als een volwaardig klein orkest. Bij het begin wenen we ons nog in de late achttiende eeuw. Wat we in het eerste adagio horen zou van de hand van Mozart kunnen zijn. Maar de stijl verandert snel, en Schubert toont dat hij mee is met alle evoluties die er in de jaren 1800-1820 gebeurden. Na een menuet dat dan weer van Beethoven zou kunnen zijn, krijgen we in de laatste beweging een verrassing voorgeschoteld.

Wat we in dat laatste deel horen, doet ons denken aan de donkere en angstaanjagende scène in de Wolfskloof in *Der Freischütz* van Carl Maria von Weber. Deze volbloed romantische opera werd voor het eerst opgevoerd in juni 1821 en was Schuberts lievelingsopera. De sfeer van de finale van het octet sluit ook perfect aan bij zijn liedcyclus *Die schöne Müllerin*, ook in dezelfde periode geschreven. (EDS)

Franz Schubert, *Octet in F major D803*, door The Gaudier Ensemble, Helios, CDH55460, 22,50 euro.

CD OPERA

Toptenor zingt
Giuseppe Verdi

Jonas Kaufmann (°1969) is een Duitse tenor die stilaan tot de populairste zangers van zijn generatie behoort. Natuurlijk liet hij het feestjaar 2013 van Verdi en Wagner, beiden tweehonderd jaar geleden geboren, niet voorbijgaan. Bij Sony verscheen *The Verdi Album*, met een reeks bekende tenoraria's uit populaire opera's als *Aida*, *Il trovatore*, *Macbeth*, *Luisa Miller*, *La forza del destino*, *I masnadieri*, *Simon Boccanegra*, *Un ballo in maschera* en *Otello*. Momenteel brengt hij trouwens Verdi's *La forza del destino* op de planken in Duitsland.

De voorbije jaren was Kaufmann zich evenwel meer en meer gaan toeleggen op Wagner. Zo zong hij in de Metropolitan in New York de rol van Siegmund in *Die Walküre* en bracht hij een Wagneralbum uit. Het is dus wat vreemd dat het *Verdi Album* ontstond zonder dat hij die rollen in het theater bracht en terwijl zijn stem meer de klankkleur van de zware Wagnerstukken kreeg.

De aria's werden in Parma opgenomen, volgens de vertolker omdat je Verdi niet kan begrijpen zonder de Italiaanse levensstijl. We krijgen op de schijf dus een mooie inleiding op Verdi en zijn beste en ook aangrijpendste bladzijden voor tenor. Het is wel degelijk een recital, en de opname komt niet voort uit theaterpraktijk. (EDS)

The Verdi Album, door Jonas Kaufmann (tenor) en het Orchestra dell'Opera di Parma o.l.v. Pier Giorgio Morandi, Sony Classic, 20,25 euro.

BOEK OPVOEDING

Leren goed spellen
Martine Ceyskens

Ongeveer vijf procent van de kinderen heeft dyslexie. In dit boek gaat Martine Ceyskens, logopedist en als lector verbonden aan de KHLeuven, in op wat dyslexie precies is. Ze geeft in deze gids ook aan hoe ouders en leerkrachten het probleem kunnen onderkennen, wanneer ze moeten ingrijpen en waar ze terecht kunnen voor steun.

BOEK SPIRITUALITEIT

Vreemde engelen
Anselm Grün

De bekende benedictijn en auteur Anselm Grün schreef al meerdere boeken over engelen. Voor hem openbaart zich door middel van de engelen Gods liefde jegens de mensen.

BOEK GESCHIEDENIS

Moedig landje
Mark De Geest

Veel te vaak beperken boeken over de Eerste Wereldoorlog, waarvan er deze maanden niet weinig van de persen rollen, zich tot de Westhoek, precies alsof alleen daar die wereldbrand woedde. Het IJzerfront is een belangrijk litteken, maar er zijn er nog in het Belgische landschap.

Mark De Geest, regisseur en coördinator van het VRT-project 2014-18 *De Grote Oorlog - 100 jaar later*, vertelt in dertien hoofdstukken op een ongemeen boeiende wijze verhalen die ons een inzicht bieden op wat die vier jaar oorlog voor België betekenden.

In strikte zin wordt dyslexie omschreven als het hebben van lees- en schrijfproblemen, maar het probleem is ruimer dan dat. Het is al geruime tijd bekend dat dyslexie erfelijk is. Dit komt niet alleen overeen met de ervaring van mensen dat dyslexie vaak voorkomt bij verschillende leden van dezelfde familie, maar is ook onomstotelijk aangetoond met erfelijkheidsonderzoek. Als een van de ouders dyslectisch is, hebben de kinderen een betrekkelijk grote kans (er wordt gesproken van vijftig procent) om ook dyslectisch te zijn.

De meest voorkomende problemen zijn moeite met technisch lezen, met spelling en met klankverwerving. De meeste kinderen met dyslexie hebben ook problemen wanneer ze notenleer volgen of een instrument bespelen. Ook dat is immers een leesproces. Die moeilijkheden kunnen volgens Ceyskens dan tot faalangst leiden of tot emotionele problemen.

Daarbij beklemtoont hij de theologische betekenis van engelen: hij beschouwt ze niet als afzonderlijke personen. Engelen zijn voor Grün immers steeds tekenen van Gods genezende en beschermende nabijheid. Hierbij is het niet van belang of God zich door middel van droombeelden, visioenen, een medemens, positieve gedachten of zichtbare geestelijke wezens openbaart. In al die vormen van 'engelen' openbaart zich Gods liefde.

In *Jij bent mijn engel* focust hij op lastige en onrustige situaties. Hij heeft het dan bijvoorbeeld over de stressengel of over de engel van de vergeten sleutel. In al die situaties is er steeds een nieuwe mogelijkheid, waardoor de situatie van binnenuit verandert.

Grün put ook steeds uit de psychologie van Carl Gustav Jung.

Omdat het om een echt 'doeboek' gaat, is deze gids vooral handig voor mensen die het probleem bij hun kinderen of leerlingen al herkend en erkend hebben. In dat geval lijkt het een grote informatie- en inspiratiebron die hen kan helpen om een mogelijke therapie thuis of op school mee te ondersteunen. Er staan allerlei oefeningen in, net als speciaal ontworpen prenten die bedoeld zijn om het correct schrijven en spellen te vergemakkelijken. (EDS)

Martine Ceyskens, *Mijn kind heeft dyslexie. Gids voor ouders, leerkrachten en hulpverleners*, Lannoo, Tielt, 2013, 240 blz., 19,99 euro.

Die stelt dat uit ons diepste binnenste gevoelens komen van schoonheid, goedheid, wijsheid en genade. Engelen bemiddelen deze gevoelens. Op deze wijze zijn de engelen voor Jung spirituele krachten die de menselijke ziel leiden. De hoofdpijn die je bijvoorbeeld na een vergadering hebt, kan misschien wel een aanzet zijn om na te denken over je engagement. (EDS)

Anselm Grün, *Jij bent mijn engel. 33 engelen voor elke dag*, Forte/Altiora, Averbode, 2013, 127 blz., 14,95 euro.

Little Belgium wekte in de hele wereld medelijden.

Ons land verpopte zich echter tot Brave (moedig) Little Belgium. We lezen niet enkel het verhaal van de IJzer en Ieper, maar ook dat van de dodendraad die vluchten naar Nederland onmogelijk moest maken. Ook het vandaag vergeten verzet tegen de bezetter komt ruim ter sprake.

Mark De Geest schreef een meeslepend en verhelderend boek, dat bovendien dient als basis voor de gelijknamige Canvasreeks in het herdenkingsjaar 2014 en van de dramaserie *In Vlaamse velden*, waarvoor De Geest eveneens het basisverhaal schreef. (EDS)

Mark De Geest, *Brave Little Belgium. 13 verhalen over België in de Eerste Wereldoorlog*, Manteau, Antwerpen 2013, 384 blz., 24,95 euro.